

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/20/1348

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksioon
Otsuse tegemise aeg ja koht	12.05.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	23.03.2020
Teabevaldaja	Tartu Vangla aadress: Turu 56, 51004 Tartu e-posti aadress: tartu.vangla@just.ee
Vaide esitaja	xxx aadress: xxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspeksioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

24.02.2020 esitas vaide esitaja Tartu Vanglale teabenõude. Kuna Tartu Vangla vaide esitaja teabenõudele tähtaegselt ei vastanud, esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspeksioonile vaide teabenõudele vastamata jätmise peale. 23.03.2020 keeldus Tartu Vangla teabenõude täitmisest, viidates, et tegu on asutusesisese infoga. Vaide esitaja eeltooduga ei nõustunud ja esitas 24.03.2020 Andmekaitse Inspeksioonile täiendava vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

23.03.2020 esitatud vaie:

Kinnipeetav xxx esitas Tartu Vanglale 24.02.2020 teabenõude 2-3/620-1 (vanglas registreeritud 25.02.2020), milles palus väljastada koopiad tutvumiseks ja analüüsimiseks vangla sisekontrolli poolt vangla üksuse juhi xxx tehtud päringust ja sealt saadud vastusest, mis olid tehtud seoses xxx märgukirja 2-3/342-1 menetlemisega.

Teabenõudes selgitas xxx, et teavet vajab selleks, et ta saaks kaitsa tulemuslikult oma seisukohti

ja õigusi edaspidiste õiguskaitsevahendite rakendamisel. xxx leidis, et tal on õigus teada, millist infot sisaldab kirjavahetus, kas see on erapooletu, tõene ja täielik.

2. Teabevaldaja Tartu Vangla ei ole käesolevaks ajaks xxx teabenõudes nõutud teavet väljastanud ega teabenõude täitmisest kirjaliku vastusega keeldunud. Ka suuliselt antud teabenõude asjus ei ole xxx poole pöördutud.

3. Käesolevaga mina xxx, juhindudes avaliku teabe seaduse (AvTS) §-dest 44 ja 46, soovin esitada Andmekaitse Inspeksioonile (edaspidi inspeksioon) vaide Tartu Vangla poolt minu teabenõude 2-3/620-1 mittenõuetekohase täitmise peale alljärgnevatele asjaoludele/põhjendustele ja seaduse regulatsioonile tuginedes.

Õiguslik regulatsioon AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave (edaspidi teabe) on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

AvTS § 4 lg 1 kohaselt demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igäihe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks on teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Sama paragrahvi lg 2 sätestab, et teabele juurdepääs tuleb tagada igäihele võimalikult kiirel ja hõlpsal viisil.

AvTS § 9 lg 1 sätestab, et teabevaldaja on kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 p 1 ja 2 tuleneb, et teabele juurdepääsu võimaldamisel on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus; pidama arvestust tema valduses olevate dokumentide üle.

AvTS § 18 lg 1 sätestab, et teabenõue täidetakse viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Vastavat tähtaega võib pikendada AvTS § 19 sätestatud korras.

Arvestades eelpool viidatud AvTS regulatsiooni, olen seisukohal, et kuna teabenõue registreeriti Tartu Vanglas 25.02.2020, siis Tartu Vangla oleks pidanud teabenõude täitma või selle täitmisest keelduma tähtaja hiljemalt kuni 05.03.2020.

Leian, et Tartu Vangla tegevus, mis seisneb selles, et Tartu Vangla ei ole väljastanud mulle teabenõudes nõutud teavet ega keeldunud teabenõude täitmisest, on õigusvastane, sest Tartu Vangla rikub minu õigust saada teavet. Tartu Vangla on rikkunud seadust.

Leian samuti, et sellise tahtliku Tartu Vangla õigusvastase tegevuse põhjused võivad olla seotud sellega, et Tartu Vangla püüab varjata oma õigusvastast tegevust seoses minu märgukirja 2-3/342-1 menetlemisega. Nimelt on mul teada Tartu Vangla sisekontrolli 18.02.2020 vastusest 2-3/342-2 asjaolu, et Sisekontroll oli pöördunud minu kaebuse menetlemisel selgituste saamiseks üksuse juhi xxx poole.

Lisaks märgin, et ma ei pea mõistlikuks tuua välja käesolevas vaides uuesti samu selgitusi ja asjaolusid seoses oma usalduse kaotusega tartu Vangla suhtes, kuna olin seda teinud teises inspeksioonile saadetud vaides. Pean silmas valet, mis on saadetud inspeksioonile seoses Tartu Vangla poolt minu teabenõuete 2-5/226-1 ja 6-24/1266-1 täitmisest keeldumisega (vt tolle vaide p 10).

4. eeltoodu alusel taotlen:

4.1 tuvastada Tartu Vangla tegevuses või tegevusetuses seadusest tulenevad rikkumised;

4.2 teha Tartu Vanglale ettekirjutus väljastama teabenõudes 2-3/620-1 nõutud teave või teabenõude täitmisest keelduma kooskõlas seaduses sätestatud normidega;

4.3 ettekirjutuse mittetäitmisel, palun kohustada Tartu Vangla suhtes sunniraha.

Juhul kui teabenõudes nõutud teave (sisekontrolli ja üksuse vaheline kirjavahetus) sisaldab kolmandate isikute andmeid, siis palun inspeksioonil Tartu Vanglale selgitada, et neid andmeid on tal võimalik kinni katta.

24.03.2020 esitatud vaie:

Kinnipeetav xxx edastas 23.02.2020 Andmekaitse Inspeksioonile mitmeid vaideid teabevaldaja Tartu Vangla suhtes, milliste seas on esitatud menetlemiseks vaie tema (xxx) teabenõude 2-3/620-1 (edaspidi ka teabenõue) mittenõuetekohase täitmise peale. Edastatud vaides (vt p 4) xxx taotleb: "4.1 tuvastada Tartu Vangla tegevuses või tegevusetuses seadusest

tulenevad rikkumised; 4.2 teha Tartu Vanglale ettekirjutus väljastama teabenõudes 2-3/620-1 nõutud teave või teabenõude täitmisest keelduma kooskõlas seaduses sätestatud normidega; 4.3 ettekirjutuse mittetäitmisel, palun kohustada Tartu Vanga suhtes sunniraha.“ Juhul kui teabenõudes nõutud teave (sisekontrolli ja üksuse juhi vaheline kirjavaetus) sisaldab kolmandate isikute andmeid, siis palusin inspektsioonil Tartu Vanglale selgitada, et neid andmeid on tal võimalik kinni katta.

2. Käesolevaga mina xxx soovin muuta ja täiendada oma vaiet, mis on edastatud Teile 23.03.2020 seoses minu teabenõude mittenõuetekohase täitmisega. Muudatuse ja täienduse taotlen põhjusel, et kuigi minu esialgselt Teile saadetud vaie läks vanglast välja hommikul 23.03.2020, siis samal päeval (lõuna ajal) tegi ja väljastas mulle Tartu Vangla minu teabenõudele vastuse nr 2-3/620-2. Oma vastuses keeldus Tartu Vangla minu teabenõude täitmisest tuginedes ainsale väljatoodud lausele, mille kohaselt Tartu Vangla leidis, et kinnipeetavale ei väljastata väljavõtet ametnike kirjavahetusest, kuna see on asutusesisene info (Vangla vastus 2-3/620-2 on lisatud käesoleva vaide juurde).

3. Kõigepealt soovin muuta oma esialgselt 23.03.2020 edastatud vaiet p-s 4.2, milles taotlesin Tartu Vanglale ettekirjutuse tegemist väljastamaks mulle minu teabenõudes 2-3/620-1 nõutud teavet või sellest kirjaliku vastusega keeldumist. Antud nõuet (taotlust) muudan uue sõnastusega, milleks on „teha Tartu Vanglale ettekirjutuse väljastama teabenõudes 2-3/620-1 nõutud teavet.“

Samuti palun käsitleda (menetleda) nii esialgselt kui käesolevalt esitatud vaideid vaietena, millistega vaidlustan Tartu Vangla 23.03.2020 vastuse 2-3/620-2, millega keeldus Tartu Vangla minu teabenõuet täitmast.

4. Alljärgnevalt esitan tuginedes avaliku teabe seaduse (AvTS) regulatsioonile Tartu Vangla 23.03.2020 vastusele 2-3/620-2 (edaspidi vastus) vastuväiteid koos omapoolsete seisukohtade ja põhjendustega.

Esmalt pean vajalikuks märkida, et jään täies ulatuses oma esialgselt esitatud vaides sisalduvate vastuväidete ja seisukohtade juurde ning käesolevas vaides ei pea vajalikuks neid uuesti korrata. Käesolevas vaides esitan ainult täiendavaid vastuväiteid ja seisukohti vangla vastusele.

Õiguslik regulatsioon AvTS § 23 sätestab teabenõudest keeldumise aluseid.

AvTS § 34 lg 1 sätestab, et piiratud juurdepääsuga teave on teave, millele juurdepääs on seadusega kehtestatud korras piiratud.

AvTS § 35 sätestab teabe asutusesiseseks tunnistamise alused.

AvTS § 36 sätestab keelde asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise aluseid.

Tartu vangla leidis oma vastuses, et mul puudub õigus saada teabenõudes nõutud teavet, kuna ametnike kirjavahetuse puhul on tegemist asutusesise infoga.

Mina antud vangla seisukohaga ei nõustu, kuna minu poolt nõutav teave on seotud otseselt minuga ehk minu märgukirja 2-3/342-1 menetlemisega. Ma leian, et AvTS normidest tulenevalt on mul õigus saada teavet minu omaltpoolt esitatud ja Tartu Vangla poolt menetletud märgukirja kohta. Siinkohal märgin, et teave sisaldab sama ametnike selgitusi, kelle kohta märgukiri esitatud oligi. Antud teabe võib olla minu jaoks olulise tähendusega, kuna plaanin rakendada uusi ja täiendavaid õiguskaitsevahendeid. Siinjuures pean vajalikuks märkida olulist asjaolu, et kõnealuse märgukirja aluseks oli olnud justnimelt seesama Tartu Vangla vastus 2-3/130-2, mille suhtes tuli hiljem välja asjaolu või tegu, mis viitab ametialasele kuriteole seoses dokumendi võltsimise ja võltsitud dokumendi väljaandmisega (vt/loe minu selgitustaotluse 2-3/854-1).

Ma leian, et Tartu Vangla rikub oma tegevusega minu õigust saada teavet, sest mul on seadusest tulenevalt õigus tutvuda ametnike vahelise kirjavahetusega, mis oli toimunud minu märgukirja asjus oluliste asjaolude väljaselgitamise eesmärgil.

Nagu viitasin juba oma esialgselt esitatud teabenõudes, leian ka käesolevalt, et edaspidiste õiguskaitsevahendite rakendamise eesmärgil on mul õigus tutvuda enda käiva teabega ning kontrollida, kas see on erapooletu, tõene ja täielik.

Muuhulgas, avalike ülesandeid täitvate ametnike töökohustuste kontrollimise õigus tuleneb minu arvates seadusest.

5. Kokkuvõtvalt leian, et Tartu Vangla esialgne tegevusetus teabenõudele õigeaegselt vastuse tegemata jätmisel ning hilisem tegevus loobumaks vastusega teabenõude täitmisest, on ilmselgelt õigusvastane arvestades nii minu esialgses kui ka käesolevas vaides eelpool viidatud AvTS regulatsiooni.

Leian samuti, et sellise käitumise põhjuseks saab olla ainult üks põhjus- Tartu Vangla soovib varjata asjaolu, et tema käitub ebaseaduslikult, et ei täida kohustuslike tööülesandeid nõuetekohaselt ja rikub tahtlikult ning meelevaldselt minu õigusi.

Lisana lõpetuseks märgin, et mul on alust kahtlustada arvatavas ametialases kuriteos kaasosalisena ka Tartu Vangla sisekontrolli ametniku.

Palun Andmekaitse Inspeksioonil liita käesolev vaie kokku minu poolt 23.03.2020 edastatud vaidega ning menetleda neid ühiselt.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

08.04.2020 esitatud vastus:

Pöördusite 06.04.2020 Tartu Vangla poole järelepärimisega. Järelepärimises toote välja, et Andmekaitse Inspeksiooni on pöördunud xxx vaidega, mille kohaselt ei ole Tartu Vangla vastanud tema 24.02. 2020 esitatud teabenõudele, mis on registreeritud Tartu Vanglas 25.02.2020 nr 2-3/620-1 all.

Palute vastuseid järgmistele küsimustele:

1. Mis põhjusel ei ole Tartu Vangla vastanud vaide esitaja eespool nimetatud teabenõudele?
2. Juhul kui Tartu Vangla on vaide esitaja eespool nimetatud teabenõudele siiski vastanud, siis palun edastada vastusest koopia ka Andmekaitse Inspeksioonile.

Teavitame, et vangla on vastanud kinnipeetava xxx poolt pöördumisele nr 2-3/620-1 kuupäeval 23.03.2020 kirjaga 2-3/620-2. Edastame kinnipeetava xxx pöördumise ja vangla vastuse sellele.

08.05.2020 esitatud vastus:

Järelepärimise esitate, kuna Tartu vangla vastusest xxx teabenõudele ei nähtu, mille alusel keelduti teabe väljastamisest. Seoses sellega soovite teada järgmist:

- 1) Kas Tartu vangla valduses on vaide esitaja teabenõuetes soovitud teave.
- 2) Juhul kui on, siis millisel õiguslikul alusel keelduti teabenõudes soovitud teabe väljastamisest.
- 3) Palute edastada Andmekaitse Inspeksioonile vaide esitaja poolt teabenõudes soovitud dokumentide koopiad. Juhul, kui dokumendid sisaldavad ka piiranguga teavet, siis märkida dokumentides ära, millisel alusel millisele osale dokumendist on piirang kehtestatud.

Esmalt peame vajalikuks anda teada, et järelepärimises soovitud teavet taasesitataval kujul olemas ei ole, seetõttu pole võimalik soovitud teavet Andmekaitse Inspeksioonile väljastada. Mõõname, et Tartu vangla vastus nr 2-3/620-2 teabenõudele võis olla kinnipeetava jaoks eksitav osas, milles selgitati, et kinnipeetavale ei väljastata väljavõtet ametnike vahelisest kirjavahetusest põhjusel, et see on asutusesisene info. See võis kinnipeetavale jätta mulje, et selline teave on olemas, kuid öelduga mõeldi seda, et teatud juhtudel koopia ametnike vahelisest vestlusest väljastatakse, kuid xxx teabenõude esitamise ajal soovitud teavet taasesitataval kujul olemas ei olnud. Kontrollides xxx poolt kirjutatud etteheiteid, ei kogutud uut teavet, mistõttu puudus vajadus selle teabe talletamiseks taasesitataval kujul.

Täiendavalt peame vajalikuks selgitada, et xxx esitas Tartu vanglale märgukirja, milles soovis muu hulgas ka kohustada üksust vastama tema arvates vastamata jäänud küsimustele. Märgukirjale vastamise raames küsis sisekontrolli valdkonna spetsialist üksuse juhilt Skype teel, kas üksusel on xxx koostatud vastusele midagi lisada. Üksuse juht vastas, et ei ole. Peale

vastuse saamist esitaski xxx vanglale Teie poolt mainitud teabenõude, milles soovis koopiaid ametnike vahelisest vestlusest.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuse valduses olevatest dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid.

Teabenõudele vastamine

AvTS § 18 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Sama seaduse § 19 sätestab, et kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab teabevaldaja teabenõudjale viie tööpäeva jooksul.

Antud juhul ei ole Tartu Vangla vastanud vaide esitaja teabenõuetele seaduses sätestatud tähtaja jooksul ega teavitanud ka teabenõude täitmise tähtaja pikendamisest. Seega on Tartu Vangla rikkunud teabenõuetele vastamise ja menetlemise korda.

Teabenõudes soovitud teabe väljastamata jätmine

AvTS § 23 annab loetelu, millisel juhul saab teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda. AvTS § 23 lg 1 punkti 2 alusel keeldub teabevaldaja teabenõude täitmisest, kui ta ei valda taotletavat teavet ega tea, kes seda valdab, ning tal ei ole võimalik taotletava teabe valdajat kindlaks teha.

Tartu Vangla on vastuses inspeksiooni järelepärimisele selgitanud, et soovitud teavet neil taasesitataval kujul olemas ei ole. Kui Tartu Vanglal ei ole soovitud teavet olemas, ei ole võimalik teavet teabenõude korras ka väljastada. Eeltoodut arvestades olen seisukohal, et Tartu Vangla on vaide esitaja teabenõude täitmata jättes käitunud õiguspäraselt, mistõttu ei ole alust teabevaldajale ettekirjutuse tegemiseks. Seetõttu jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

vaneminspektor
peadirektori volitusel